

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Nyomortanya a főváros közepén*

Forrás: .....

Pesti Napló

Bp.
(Hely)

1922. D/27
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

361.1

Hely

Idő

4/9224

Személy

Helység

361.1 422

Nyomortanya a főváros közepén

Egy cím a Huszár-akcióból — Csengeri-utca 41 — Három árva egymagában — Tizenegy ágyrajáró egy szobában

(Sajdtudósítónktól.) Huszár Károly a Láthatatlan Vendég-akció megindítása előtt a Házban elmondotta, hogy ő rubrikázta a szegénységet és nyilvántartja a fővárosnak több ezer szegény, nyomorogó családját. Sikeres akciójának megindulása után most elkértük tőle egy nyilvántartott nyomortanya címét, hogy Budapest nagy nyomoráról személyes tapasztalataink alapján számolhassunk be.

A Láthatatlan Vendég-akciótól mindjárt egy csomó címet kaptunk, amelyek a külterületektől, barakkoktól kezdve a főváros kelles közepének nyomorhelyeit jelölik. A sok cím közül a Csengeri-utca 41. számú házat vettük elő, hogy itt Budapestnek ugyszólván a belsejében lássuk meg a város nyomorúságát.

A Csengeri-utca 41 a harmadik, negyedik ház az Andrásy-uttól. Ütött, kopott, nyomorék kis ház ez, maga is rászorul valami másfajta Láthatatlan Vendégre. Este sötét a ház, mint a nyomor, amely benne lakik; hosszú tornáca viharvert és kövezete sincs. A kapu alatt hepe-hupás földön bukácsolunk keresztül, vézna, rongyos kisgyerekek szaladnak ki az udvarból. A belül földszintes, kívül kétemeletes nyomorék házra az udvarral szemben levő gazdag kivilágított paloták árasztanak némi fényt.

Már mindjárt a házmester, akit először felkerestünk, mondja el panaszát. **Keresztes Bélának** hívják, egy szoba, konyhája van, ami tele van családjával. Felesége és három gyermeke van, azonkívül az anyósát és gyermekét is ő látja el. Foglalkozása nincs, csak a házmesterség.

— Miből élnek? — kérdezzük.

— A feleségem jár mosni és az a kis kapupénz, ami ritkán jön. Aztán néha a lakóknak valami javítást csinálók.

Későbbi tapasztalataink alapján meg kell jegyeznünk, hogy az egész házban itt a város közepén talán még a házmester a „legmódosabb”.

Most következnek a lakók:

Földszint 1. Pincseszerű oda. Az ajtón az ablaktáblák helye papírral van beragasztva. A papír felszakadt és rongyos, mint a lakónak ruhája és az ajtón besüvit a csipős, hideg szél. A szürke, kis szoba sarkában fekszik a bérlő, **Rió Imre** 44 éves tüdőbajos kereskedősegéd. Asztmás és nyög. Nem bírja a munkát. A felesége dolgozik érte, mosni jár. A felesége töpörödött kis asszonyka, szintén beteges kinézésű. A főfoglalkozásuk, hogy — mint mondják — albérlőt tartanak. A házmester azután megmagyarázza, hogy ebben a házban albérlőnek nevezik az — ágyrajárót. A férj a telet mindig átbetegeskedik.

Földszint 2. Itt is, mint később láttuk, minden ajtón papír helyettesíti a kifőrt ablaktáblát. **Szenyia Vilmosné**, 63 éves töpörödött kis anyóka a bérlő.

— És még ki lakik itt? — kérdezzük. A ráncos képű öreg asszony rámutat egy magával tehetetlen, hibás szemű, még öregebb anyókára.

— Itt a mama, 84 éves. — mondja. — Férjem nyomorék, azt hiszem, 43 éves. Haretéri rokkant. Két lába lefagyott és sebet is kapott.

Nem kap munkát. En járok napszámba, — folytatja a 63 éves anyóka — havonta 500 koronát keresek és három albérlőt (ágyrajárót) tartok, akik heti 60 koronát fizetnek.

Félemelet 15. Három árva egymagában. A főbérlő **Vogel Janka**, 23 éves és két árva testvére, a 22 éves **Árpád**, akit most operáltak és a 14 éves **Erzsi**, aki a családfenntartó. Tavaly augusztusban halt meg az apjuk, aki hordár volt, rá nyolc hétre az anyjuk követte apjukat. Azóta egyedül élnek. A 23 éves Janka vezeti a háztartást. A 22 éves Árpád munkába járt, de hónapja beteg, esonthartyagyulladás miatt most operálták. A 14 éves Erzsi keres egyedül.

Félemelet 28. A házmester figyelmeztet, hogy vigyázzunk, itt nagy a piszok. A többi „lakás” is rémesen néz ki, itt a legrosszabbra el vagyunk készülve. Később kiderült, hogy méltán. A szobában a szegénységnek és piszoknak valami megnevezhetetlen savanyu, halálos szaga fekszik rá az ember mellére. Ágyfélében nagy, Krisztus-szakállal mozdulatlanul fekszik **Molnár János** vándorköltő. Tüdőbajos asszony szorgoskodik körülötte és áhitattal mondja: a vándorköltő! A vándorköltő, aki **Hazafi Vera** János után egy krajcárért árulta az utcán versikéit, most mellbeteg és mozdulatlan.

A körülötte forgoló öregasszony az igaztosságtól könnyezve ezt mondja:

— Engem **Královics** Lajosnének hívnak közös háztartásban élek vele, a vándorköltővel. Aztán minden átmenet nélkül sírva így szól:
— Cipő kéne, kérem szépen, cipő.
— Hány éves a vándorköltő? — kérdezzük.
— Azt mondja, 72, — feleli **Královicsné**, aztán így folytatja:

— Gondját viseltem én neki, de nem lehet rá mosni, hogy tisztaságban legyen, mert drága a szappan és tüzelőanyag.

— Miből élnek?

— Havi segélyt kapok. 15 koronát az úram után, az előljáróságtól pedig 50—75 koronát havonta. Aztán kvártélyost tartok. Eddig négy volt, most öt lesz. (A kis lukban alig férnek el saját maguk.)

Első emelet 22. Csak száraz tényeket adunk itt is elő. Nagy Mária 73 éves öregasszony a főbérlő. Egy kis szobája van és 11 ágyrajárója. A házmester azt mondja, hogy néha husz is van. Mindegyik ágyrajáróról külön lehetne írni.

Végül a szomszédban: Hideg szobában, füstös petróleumlámpa mellett két kis apróság gubbaszt. Az egyik leckéjét írja. A másik, kis-lány, nézi.

A kisgyerekekkel beszélünk.

Galamb Istvánnak hívják. 12 éves. Apja orosz hadifogságban van, kőműves a foglalkozása. A testvérét *Galamb* Máriának hívják, nem tudja, hány éves. Első elemibe jár. Még egy testvérük van, a 13 éves Anna, moziban cukrot árul, de csak este, jegyzi meg a kis Mária.

— Napközben mit csinál?

— Nem tudom, — feleli a fiú — én iskolában vagyok. Kis szünet után így folytatja: Délelőtt csavarog és a pénzt, amit keres, nem adja haza.

Megszólal a kis elsőelemista lány is:

— Délelőtt játszik itt a kertben.

— Miből éltek? — kérdezzük.

— Mama sikálni jár — felelik.

— Mit ettetek ma?

— Csak grizt ettem, — feleli a fiú — hallal az iskolában. Hat koronát fizettem érte. A pénzt én keresem rá. Este újságot árulok az Operánál. Kapok 10 koronát és néha borraivalót.

Végezetül a szegénység jellemzésére ide kell jegyezni, hogy minden szobának szürke falán szentképek lógnak. A szegénység vallásos.